

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра народної хореографії та теорії танцю

Силабус
навчальної дисципліни
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХОРЕОГРАФІЇ

освітньо-професійна програма
«Хореографія»
другий (магістерський) освітній рівень
галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В6 Перформативні мистецтва
спеціалізація В6.03 Хореографічне мистецтво

2025 р.

Силабус склали:

доцент кафедри народної хореографії та теорії танцю, кандидат мистецтвознавства –

Ірина МОСТОВА

доцент кафедри бальної хореографії, кандидат мистецтвознавства - Катерина БОРТНИК

Мова навчання – українська

Силабус затверджено на засіданні кафедри народної хореографії та теорії танцю

Протокол №1 від “1” вересня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри народної хореографії та теорії танцю,
доцент

Каріна ОСТРОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол №1 від “1” вересня 2025 р.

Голова ради ФХМ

декан факультету хореографічного мистецтва,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Ірина МОСТОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни	Методичні основи педагогічної діяльності в хореографії
Викладачі	 Мостова Ірина Сергіївна, декан факультету хореографічного мистецтва, кандидат мистецтвознавства, доцент https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/m/mostova11.pdf Бортник Катерина Віталіївна, доцент кафедри бальної хореографії, кандидат мистецтвознавства, доцент https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/bortnyk.pdf
Контактні дані викладача	Мостова Ірина Сергіївна pisergeevna2808@gmail.com Бортник Катерина Віталіївна bortnyk_ev@ukr.net
Інформація про консультації	Консультації: Вівторок, середа: 11:40-12:20
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Засвоєнню дисципліни передуює опанування методики виконання рухів класичного танцю, удосконалення виконавської майстерності через практичну діяльність, що дозволяє розуміти методику виконання руху через власний практичний досвід, а також знання особливостей педагогічної та психологічної роботи у вищій школі. Ці компетентності формуються в процесі опанування дисциплін “Педагогіка та психологія вищої школи”, “Класичний танець та методика його викладання”, “Виконавська майстерність та методика її розвитку”.

	Постреквізити: Здобуті компетентності використовуються в подальшій педагогічній діяльності.
--	--

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

«Методичні основи педагогічної діяльності в хореографії» - основна навчальна дисципліна. Одна з головних фахових дисциплін, яка грає провідну роль у системі професійної підготовки магістрів у галузі хореографічного мистецтва і спрямована на формування компетентностей, пов'язаних з педагогічною діяльністю в закладах вищої та фахової передвищої освіти. Навчальний курс базується на отриманні теоретичних та практичних знань в галузі хореографічної педагогіки, вивченні методик і методів викладання хореографічних дисциплін, засвоєнні основних організаційних норм впровадження педагогічної діяльності.

3. МЕТА КУРСУ

Мета курсу - набуття теоретичних та практичних навичок впровадження педагогічної діяльності в галузі хореографії з розумінням сучасних та фундаментальних методів та підходів.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
СК4. Здатність до художньо-критичної діяльності у сфері хореографії.
СК5. Здатність забезпечувати високу якість організації, планування та реалізації навчального і виховного процесу в сфері хореографічного мистецтва в закладах вищої освіти.
СК6. Здатність розробляти і впроваджувати авторські інноваційні педагогічні та мистецькі методики та технології.
СК7. Здатність розробляти індивідуальну стратегію навчання та виховання здобувача освіти у відповідності до особистісних якостей з метою розкриття його творчого потенціалу.
СК8. Здатність створювати навчально-методичне забезпечення з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти.
СК18. Володіння методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки фахівців з хореографічного мистецтва; планування власної педагогічної діяльності.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР2. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.
ПР3. Організовувати колективну діяльність задля реалізації планів, проєктів.
ПР7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.
ПР10. Організовувати освітній процес у закладах вищої освіти відповідно до законодавчої та

нормативно-правової бази, враховувати особливості його планування у відповідності до специфіки підготовки фахівців, застосовувати механізми забезпечення високої якості освіти.

ПР11. Застосовувати ефективні методики викладання хореографічних дисциплін, розробляти і впроваджувати авторські методики та технології задля оптимізації навчального процесу.

ПР12. Сприяти різнобічному розвитку здобувачів освіти, використовуючи мистецько-педагогічний потенціал хореографічного мистецтва.

ПР13. Вміти створювати різні види навчально-методичних видань (навчальні програми, методичні рекомендації, навчальні посібники тощо) з хореографічних дисциплін у закладах вищої освіти.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	обов'язкова навчальна дисципліна
Формат курсу	денна/заочна форма навчання, 1 семестр
Обсяг курсу	кількість кредитів: 4
	загальна кількість годин: 120 год
	аудиторних: 40 год - дфн 12 год - зфн
	лекційних: 30 год - дфн 8 год - зфн
	семінарських: 10 год - дфн 4 год - зфн
	самостійна робота: 80 год - дфн 108 год - зфн
Технічне і програмне забезпечення / обладнання	Переносна мультимедійна система: Проектор ViewSonic VS13870 2015 р., колонки Sven BF21R 2015 р., переносний екран, ноутбук Lenovo ThinkPad T480S (введення у експлуатацію – 2022 р.); ПЗ: Firefox 130.0.1, Chrome 129.0.6668.70/71, LibreOffice 24.8.2, OpenOffice 4.1.15, PDF XChange Viewer 10, 7-zip 23-01, Zoom 6.2.0 (не потребує ліцензування). Проектор мультимедійний Ben QMX808 ST, інтерактивна дошка Тесло WC (введення у експлуатацію – 2020 р.). Репетиційна зала 1 (ауд. 66, корпус 1); репетиційна зала 2 (ауд. 9, корпус 1), репетиційна зала 3 (ауд. 71, корпус 1) оснащені музичним інструментом (фортепіано “Україна”) - у разі навчального процесу офлайн. Classroom, Meet у корпоративному освітньому сервісі Google Workspace for Education у разі навчального процесу онлайн.
Форми, види навчальних занять та методи	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекції / практичні заняття

навчання	Методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, метод кейсів), наочні (ілюстрація, демонстрація), методи стимулювання і мотивації, метод критичного аналізу та спостереження
Поточний контроль	Побіжне спостереження, виконання практичних завдань
Підсумковий контроль	Залік
Політика курсу	Умовами опанування навчальної дисципліни «Методичні основи педагогічної діяльності в хореографії» є: • систематичне виконання усіх поставлених завдань; • дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb_22.pdf • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks2.pdf) • визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_23.pdf

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	сем	с.р		л	сем	с.р
1 курс 1 семестр								
Розділ 1. Теоретико-методичні основи педагогічної діяльності								
Тема 1. Вступ. Професійний стандарт викладача. Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності	12	4		8	12	1		11
Тема 2. Методика планування занять, тайм-менеджмент, структура занять у вищій школі.	12	4		8	12	1		11
Тема 3. Педагогічна етика, конфліктологія.	12	4		8	12	1		11
Тема 4. Форми, методи організації освітнього процесу, види методичного забезпечення та їх розробка.	6	2		4	6	1		5
Розділ 2. Практичний компонент педагогічної діяльності								
Тема 5. Методика проведення лекційних занять	18	4	2	12	18	1	1	16
Тема 6. Методика проведення практичних занять	18	4	2	12	18	1	1	16
Тема 7. Методика проведення семінарських занять	12	2	2	8	12	0,5	1	10,5
Тема 8. Методика проведення індивідуальних занять	12	2	2	8	12	0,5	0,5	11
Тема 9. Специфіка організації самостійної роботи студента	9	2	1	6	9	0,5	0,25	8,25
Тема 10. Наукова та науково-методична робота викладача закладу вищої й фахової передвищої освіти	9	2	1	6	9	0,5	0,25	8,25
Усього годин	120	30	10	80	120	8	4	108

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

- виконання самостійного завдання до тем 1-4 - 1 бал;
- виконання самостійного завдання до тем 5-10 - 5 балів;
- презентація на практичному занятті - 2 бали;
- усне опитування після занять за темами 1-4 - 1 бал;
- участь у аналітичному обговоренні після занять з тем 5-10: теми 5-8 - по 2 бали за тему; теми 9-10 - по 1 балу за тему.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю - до 60 балів.

Підсумковий контроль (екзамен) - до 40 балів.

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти
1 семестр

Розділ 1				Розділ 2						Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
2	2	2	2	9	9	9	9	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання самостійного завдання до лекційних занять

Здобувач вищої освіти отримує 1 бал за якісно виконане завдання, що полягає у наведенні власних прикладів до вивченого матеріалу (1-2 приклади).

Здобувач вищої освіти не отримує бали, у разі невиконання завдання або невірного наведення власних прикладів до вивченого матеріалу.

Критерії оцінювання самостійного завдання до практичних занять

Здобувач вищої освіти отримує 7 балів, якщо виконане ним завдання повністю розкриває зазначену тему, вірно побудоване відповідно до методик та структур, інформативне.

Здобувач вищої освіти отримує 5-6 балів, якщо виконане ним завдання повністю розкриває тему,

інформативне, але має незначні помилки у методиці та структурі побудови, проте здобувач може запропонувати шляхи удосконалення завдання.

Здобувач отримує 3-4 бали, якщо виконане ним завдання повністю розкриває тему, інформативне, але має незначні помилки у методиці та структурі побудови, а здобувач не може запропонувати шляхи удосконалення завдання.

Здобувач отримує 1-2 бали, якщо завдання виконане не повністю, має низький рівень інформативності, має значні помилки у методиці та структурі побудови.

Здобувач не отримує балів, якщо завдання не виконане.

Критерії оцінювання презентації на практичному занятті

Здобувач отримує 2 бали, якщо презентація виконаного завдання проведена на високому професійному рівні, здобувач демонструє професіоналізм, обізнаність у методиках і методах педагогічної діяльності під час реалізації завдання, фахову компетентність, впевненість, індивідуальний підхід.

Здобувач отримує 1 бал, якщо презентація виконаного завдання проведена на низькому професійному рівні, здобувач допускається методичних помилок під час реалізації педагогічної складової завдання, поводить себе невпевнено.

Здобувач не отримує бали у разі невиконання завдання.

Критерії оцінювання усного опитування після лекційного заняття

Здобувач вищої освіти отримує 1 бал у разі вірної відповіді на запитання, у разі помилкової відповіді здобувач вищої освіти не отримує бал. Запропоновані запитання здобувачам вищої освіти повинні мати єдину стислу вірну відповідь, яка обговорювалась під час лекційного заняття.

Критерії оцінювання участі у аналітичному обговоренні після практичного заняття

Здобувач вищої освіти отримує максимальну кількість балів у разі активної участі у обговоренні, формуванні пропозицій щодо удосконалення практичного завдання, толерантного та конструктивного ведення дискусії.

Здобувач вищої освіти отримує низький бал у разі, якщо до обговорення він долучався неактивно, його пропозиції щодо удосконалення практичного завдання мали незначні методичні помилки.

Здобувач вищої освіти не отримує бал, якщо він демонструє неповагу під час уведення дискусії, його зауваження не стосуються самого завдання, а спрямовані на особистісні якості іншого здобувача, якщо його зауваження та пропозиції мають значні методичні помилки, або якщо здобувач не приєднується до обговорення.

ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Формат неформальної освіти	Умови перезарахування
Участь у науковій, науково-практичній конференції, семінарах, майстер-класах	Відповідно до наданого сертифікату
Диплом лауреата хореографічного року	Міжнародний конкурс: 1 місце - додаткові 10 балів

	2 місце - додаткові 8 балів 3 місце - додаткові 6 балів Всеукраїнський конкурс: 1 місце - додаткові 6 балів 2 місце - додаткові 4 балів 3 місце - додаткові 2 балів
Інші форми неформальної освіти	Відповідно до документу, що підтверджує участь у заході
Інформальна освіта	Умови перезарахування
Результати навчання, отримані шляхом інформальної освіти перезараховуються, за умови їх декларування та надання стислої презентації під час аудиторного заняття.	Відповідно до кількості балів за темою, за якою пропонується перезарахування

9. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назва теми	Хід виконання роботи	Кількість балів
1	Тема 5. Методика проведення лекційних занять	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись тема, мета, завдання лекційного уроку, його структура, хід заняття, контрольні запитання і джерела інформації. Завдання 2. Провести завдання відповідно до презентації та плану уроку. Завдання 3. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	4
2	Тема 6. Методика проведення практичних занять	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись тема, мета, завдання лекційного уроку, його структура, хід заняття, контрольні запитання і джерела інформації. Завдання 2. Провести завдання відповідно до презентації та плану уроку. Завдання 3. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	4
3	Тема 7. Методика проведення семінарських занять	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись тема, мета, завдання лекційного уроку, його структура, хід заняття, контрольні запитання і джерела інформації. Завдання 2. Провести завдання відповідно до презентації та плану уроку.	4

		Завдання 3. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	
4	Тема 8. Методика проведення індивідуальних занять	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись тема, мета, завдання лекційного уроку, його структура, хід заняття, контрольні запитання і джерела інформації. Завдання 2. Провести завдання відповідно до презентації та плану уроку. Завдання 3. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	4
5	Тема 9. Специфіка організації самостійної роботи студента	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись тема, мета, завдання лекційного уроку, його структура, хід заняття, контрольні запитання і джерела інформації. Завдання 2. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	3
6	Тема 10. Наукова та науково-методична робота викладача закладу вищої й фахової передвищої освіти	Завдання 1. Продемонструвати створену презентацію, в якій будуть розкриватись специфіка наукової та науково-методичної роботи викладача, наведено приклад даних видів роботи. Завдання 2. Взяти участь у аналітичному обговоренні проведеного заняття та його результатів.	3

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема самостійної роботи	Кількість балів
Тема 1. Вступ. Професійний стандарт викладача. Психолого-педагогічні основи викладацької діяльності Завдання 1. Навести приклади емоційного впливу на слухачів під впровадження комунікаційної діяльності.	1
Тема 2. Методика планування занять, тайм-менеджмент, структура занять у вищій школі. Завдання 1. Навести приклад організації оптимального тайм-менеджменту викладача	1
Тема 3. Педагогічна етика, конфліктологія. Завдання 1. Навести приклади вирішення конфліктних ситуацій під час взаємодії викладач-здобувач вищої освіти	1
Тема 4. Форми, методи організації освітнього процесу, види методичного забезпечення та їх розробка.	1

Завдання 1. Навести приклади видів методичного забезпечення	
Тема 5. Методика проведення лекційних занять Завдання 1. Розробити та підготувати до проведення лекційне заняття відповідно до плану (визначити тему, мету, завдання, обладнання, місце в структурі дисципліни, структуру, хід роботи, питання та джерела інформації. Завдання 2. Оформити створений урок в презентацію.	5
Тема 6. Методика проведення практичних занять Завдання 1. Розробити та підготувати до проведення практичне заняття відповідно до плану (визначити тему, мету, завдання, обладнання, місце в структурі дисципліни, структуру, хід роботи, питання та джерела інформації. Завдання 2. Оформити створений урок в презентацію.	5
Тема 7. Методика проведення семінарських занять Завдання 1. Розробити та підготувати до проведення семінарське заняття відповідно до плану (визначити тему, мету, завдання, обладнання, місце в структурі дисципліни, структуру, хід роботи, питання та джерела інформації. Завдання 2. Оформити створений урок в презентацію.	5
Тема 8. Методика проведення індивідуальних занять Завдання 1. Розробити та підготувати до проведення індивідуальне заняття відповідно до плану (визначити тему, мету, завдання, обладнання, місце в структурі дисципліни, структуру, хід роботи, питання та джерела інформації. Завдання 2. Оформити створений урок в презентацію.	5
Тема 9. Специфіка організації самостійної роботи студента Завдання 1. Розробити та підготувати рекомендації до проведення самостійної роботи відповідно до плану (визначити тему, мету, завдання, обладнання, місце в структурі дисципліни, структуру, хід роботи, питання та джерела інформації. Завдання 2. Оформити рекомендації в презентацію.	5
Тема 10. Наукова та науково-методична робота викладача закладу вищої й фахової передвищої освіти Завдання 1. Розробити стислі рекомендації, плани та приклади наукової й науково-методичної роботи викладача закладу вищої та фахової передвищої освіти. Завдання 2. Оформити рекомендації в презентацію.	5

11. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОЇ ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Що таке професійний стандарт викладача вищої школи?
2. Які психолого-педагогічні якості важливі для роботи зі здобувачами вищої освіти?
3. Які основні структурні елементи заняття у вищій школі?
4. Що таке тайм-менеджмент викладача і як його застосовувати у мистецькій школі?
5. Які методи використовуються у викладанні хореографічних дисциплін?
6. Які вправи є базовими для розвитку фізичних здібностей танцівника?
7. У чому полягає специфіка викладання хореографічних дисциплін?
8. Як інтегрувати методики викладання хореографічних дисциплін із

- компетентностями суміжних дисциплін?
9. Як сучасні освітні технології застосовуються в процесі викладання фахових дисциплін?
 10. Які цифрові інструменти ефективні для візуалізації та взаємодії зі здобувачами?
 11. Які форми оцінювання результатів навчання?
 12. У чому полягають основи педагогічної етики?
 13. Як попереджувати та вирішувати конфліктні ситуації?
 14. Які вимоги до проведення відкритих занять, академічних показів?
 15. Як розробити та провести фрагмент практичного заняття з хореографічної дисципліни?
 16. Які методи і прийоми варто обирати з урахуванням вікових категорій?
 17. Як оформити план уроку або його фрагмент?
 18. Які критерії оцінювання практичних занять курсу?
 19. Яким чином можна визначати та зараховувати результати неформальної освіти?
 20. Які ключові виклики постають перед сучасним викладачем вищої школи?

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна література

1. Зубатов С. Л. Методика викладання українського народного танцю. Навчальний посібник. Ліра-К, 2020. 376 с.
2. Зубатов С. Л. Стил ь викладання в хореографії. Навчальний посібник. Ліра-К, 2022. 92 с.
3. Мистецькі коледжі: доступне освітнє середовище : Методичний посібник / Автори: Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський, О. М. Журбенко, Ю. М. Найда. Київ, 2021. 48 с.
4. Мостова, І. С., & Островська, К. В. (2023). Хореографічне мистецтво як інструмент формування ціннісних орієнтирів вихованців аматорських танцювальних колективів. *Танцювальні студії*, 6(1), 63–69. <https://doi.org/10.31866/2616-7646.6.1.2023.283728>
5. Нарожна Н.І. Методика викладання фахових дисциплін. Навчальний посібник. Ліра-К, 2020. 152 с. Теорія і методика народно-сценічного танцю: (навчально-методичний посібник) / упор.: С.В. Куценко. – Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. – 438 с.
6. Теорія і методика викладання спортивного танцю : підручник. – К.: НАККіМ, 2015. – 396 с.

Допоміжна

1. Авдєєнко А. П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів / А. П. Авдєєнко, Л. В. Дементій, О.Є. Поляков; // Проблеми освіти. – К. , 2001. – Вип. 24. – С. 108-111
2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні : історія, теорія : підручник / А.М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 560 с.
3. Вишневецький О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / О. І. Вишневецький . – Вид. 3-є, доопрац. і допов. – К. : Знання, 2008. – 568 с.
4. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання / С. С. Вітвицька. – К. , 2005. – 395 с.
5. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. – К. : Центр навчальної л-ри, 2003. – 320 с. 27. Волкова Н. П. Педагогіка. – К. : 2003. – 575 с.
6. Голік О. Б. Педагогічна майстерність : організаційно-управлінський аспект : Навч.

посібник / О. Б. Голік. – Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. – 242.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури Режим доступу: <http://libhdak.in.ua/>
2. Репозиторій ХДАК. – Режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkdaк-xmlui/>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка Режим доступу: <https://korolenko.kharkov.com/>